

bp4832 Základy filozofie a etiky v rehabilitaci

Obecné informace

Obecné info:

Předmět má dotaci 1/1.

Cíle:

Cílem předmětu je poskytnout studentům přehled o historickém zkoumání základních etických problémů v širším filosofickém kontextu (ontologie, gnoseologie, logiky a estetiky). Dalším cílem je seznámit studenty s nejzávažnějšími etickými problémy v oblasti zdravotnictví a rehabilitace. Cílem je též prověřit, jakým způsobem a do jaké míry si studenti požadované znalosti, postoje a dovednosti (podrobněji definované ve výstupech z učení) osvojili.

Výstupy:

Na konci tohoto kurzu bude student schopen:

- pojmenovat základní vývojová období evropského myšlení;
- interpretovat vývojovou návaznost důležitých filosofických koncepcí;
- charakterizovat podstatné filosofické koncepce ;
- posoudit vliv některých filosofických koncepcí na současnou společnost;
- osvojit si poznatky soudobé etiky pro aplikaci do oblasti kinantropologie;
- interpretovat a vysvětlit základní portfolio etických dilemat v oblasti zdravotní péče;
- zaujmout poučený postoj k většině etických problémů objevujících se v oblasti rehabilitace, zejména pak v oblasti fyzioterapie;
- interpretovat a dle potřeby vysvětlit Etický kodex fyzioterapeuta (dle WCPT a UNIFY).

Obsah předmětu:

Přednášky:

01. Mýtus a filosofie,
02. Filosofie klasického Řecka, helénismus.
03. Středověké myšlení, renesance, novověk, osvícenství.
04. Moderní myšlení, postmoderní myšlení.
05. Etika, morálka, přístupy metaetiky a normativní etiky, environmentální etika.
06. Principy lékařské etiky a bioetiky: respekt k autonomii, princip neškodění, princip dobřečinění, otázka spravedlnosti.
07. Etické problémy spojené se začátkem života, etické problémy asistované reprodukce.
08. Smrt a umírání, vztah k umírajícímu, postoj ke smrti, definice smrti, hospicové hnutí, úcta k mrtvému tělu, etická problematika transplantací a odběru orgánů od mrtvých dárců. Paliativní péče.
09. Eutanázie a asistované suicidium, neprodužování života za jakoukoli cenu - morální rozdíl mezi aktivním zabitím pacienta a ponecháním pacienta zemřít.
10. Práva nemocných. Diskuse o jednotlivých právech. Lékařské tajemství, informovaný souhlas. Právo odmítnout léčbu.

11. Etika lékařského výzkumu - historie, Norimberský kodex, Helsinská deklarace, informovaný souhlas, neetické pokusy dnešní doby, pokusy na zvířatech. Úloha etických komisí, etická komise při Ministerstvu Zdravotnictví ČR, pokusy Rady Evropy o sjednocení základních etických postupů.
12. Etika a genetika, etika a onkologie. Pravda o diagnóze, stadia přijímání této skutečnosti, desatero o informování pacienta, paliativní péče.
13. Etika a pediatrie - prenatální období, novorozenec, dítě komunikabilní, adolescent, kontakt s rodinou, nemocnice a děti, charta práv hospitalizovaného dítěte, postižené dítě.
14. Etický kodex fyzioterapeuta (WCPT, UNIFY).

Seminář:

01. Etické přístupy v kontextu etiky konsekvenencialistické, deontologické a etiky ctnosti.
02. Rozbor vybraných etických dilemat (typ „Drezína“, typ „Kapitán“).
03. Diskuse o vybraném etickém dilematu.
04. Epidemiologická situace a její etické aspekty.
05. Úloha etických komisí, etická komise při Ministerstvu Zdravotnictví ČR, pokusy Rady Evropy o sjednocení základních etických postupů.
06. Etické problémy asistované reprodukce.
07. Hospicové hnutí, úcta k mrtvému tělu, etická problematika transplantací a odběru orgánů od mrtvých dárců. Paliativní péče.
08. Neproduzování života za jakoukoli cenu – morální rozdíl mezi aktivním zabitím pacienta a ponecháním pacienta zemřít.
09. Diskuse o jednotlivých právech. Lékařské tajemství, informovaný souhlas. Právo odmítnout léčbu.
10. Informovaný souhlas, neetické pokusy dnešní doby, pokusy na zvířatech.
11. Etika a genetika, etika a onkologie. Pravda o diagnóze, stadia přijímání této skutečnosti,
12. Analýza Etického kodexu fyzioterapeuta.
13. Závěrečná diskuse.

Pozn.

V rámci seminářů budou studenti prezentovat vybraná témata. Pořadí témat tedy bude odpovídat harmonogramu, který bude průběžně utvořen v rozpisech výstupů. Některé témata také mohou být přesunuta ze seminářů do přednášek (případně i naopak).

Literatura:

- Störig, H. J. (1996). Malé dějiny filozofie (5. vyd.). Zvon.
- Ricken, F. (1999). Antická filosofie (1. vyd.). Nakladatelství Olomouc.
- Šimek, J. (2015). Lékařská etika (1. vydání). Grada.
- Heinzmann, R. (2000). Středověká filosofie (1. vydání). Nakladatelství Olomouc.
- Haškocová, H. (2015). Lékařská etika (čtvrté, aktualizované a r). Galén.
- (2014). Medical ethics (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
- Vácha, M. O., Königová, R., & Mauer, M. (2012). Základy moderní lékařské etiky (vyd. 1.). Portál.
- Foster, Ch. (2009). Choosing life, choosing death : the tyranny of autonomy in medical ethics and law. Hart Pub.
- (2002). Filosofie 17. a 18. století (1. vyd.). Nakladatelství Olomouc.
- (2006). Filosofie 20. století (1. vyd.). Nakladatelství Olomouc.
- Binka, B. (2008). Environmentální etika (1. vyd.). Masarykova univerzita.
- Coreth, E., Ehlen, P., & Schmidt, J. (2003). Filosofie 19. století (1. vyd.). Nakladatelství Olomouc.
- Tretera, I. (2006). Nástin dějin evropského myšlení : od Thaléta k Rousseauovi (5. vyd.). Paseka.

Veškeré dotazy a připomínky vypořádáme v rámci seminářů. Těším se na setkávání.

Emanuel Hurych, v. r.